

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції

**“ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ
МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ
ПРОСТІР”**

21-22 травня 2009 року

Тернопіль
ТДМУ
“Укрмедкнига”
2009

УДК 614.253.52(07.07)

Відповідальний за випуск: проф. Мисула І.Р.

Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовий освітній простір/ Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції. – Тернопіль : ТДМУ, 2009. – 314 с.

Сирцов В. К., Федосєєва О. В., Євтушенко В. М.

НОВИЙ ОСВІТНІЙ СТАНДАРТ: МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ГІСТОЛОГІЇ ЗГІДНО З КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ*Запорізький державний медичний університет*

Вживання мультимедійних комп'ютерних програм є однією з форм інтенсифікації навчального процесу з гістології, яка надає студентам велику допомогу в самостійній підготовці до практичних занять, і, особливо, при підготовці до модулів.

Применение мультимедийных компьютерных программ является одной из форм интенсификации учебного процесса по гистологии, которая оказывает студентам большую помощь в самостоятельной подготовке к практическим занятиям, и, особенно, при подготовке к модулям.

Application of the multimedia computer programs is to one of forms of intensification of educational process on histology which renders to the students a large help in independent preparation to practical employments, and, especially, at preparation to the modules.

Ключові слова: мультимедійні технології, гістологія.

Ключевые слова: мультимедийные технологии, гистология.

Keywords: multimedia technologies, histology.

Актуальність проблеми. Розвиток сучасного суспільства характеризується повсемісним впровадженням у всі сфери діяльності людини інформаційних та комунікаційних технологій. Природно, що у сфері освіти комп'ютерні технології стали обов'язковим компонентом педагогічного процесу, запропонувавши нові підходи до викладу і вивчення навчальних матеріалів, а також доступ до міжнародних та національних освітніх ресурсів колективного користування. Інформатизація суспільства пред'являє нові вимоги до створення навчальних посібників. Проте нове не повинно перекреслювати сталі традиції і основні поняття науки, а доповнювати і полегшувати досягнення основної мети - здобуття знань та навичок.

Гістологія одна із фундаментальних дисциплін, роль і значення якої полягає у виробленні професійного мислення майбутнього фахівця. У зв'язку з цим викладання гістології в медичному університеті тісно пов'язане з цілями і завданнями клінічних дисциплін, які є основними "споживачами" тих знань, які студенти отримують на кафедрі гістології. У розумінні суті того або іншого процесу в організмі або патологічних змін лікар спирається на дві групи чинників - на комплекс функціональних порушень і на динаміку структурних змін клітин та тканин.

Аналіз літературних джерел. Мультимедійні технології вже сьогодні знаходять своє місце у викладанні морфологічних дисциплін і в цілому повинні розглядатися як пріоритетний напрям в навчальному процесі на сучасному етапі. Разом з тим, що широкого поширення набули комп'ютерні тест-системи для контролю і оцінки теоретичних знань та практичних навичок, все більшу увагу фахівців-морфологів привертають мультимедійні електронні посібники і підручники по фрагментах курсу або всього курсу, розміщені на кафедральних або міжкафедральних серверах, а також випущені на компакт-дисках. З освітніх ресурсів по гістології, цитології і ембріології саме мультимедійні електронні підручники представляються найбільш вагомими, оскільки включають не лише теоретичну частину курсу, але і зображення мікроструктур, а також тести. Самостійне значення мають електронні атласи мікроструктур (оригінальні гістологічні препарати з колекції кафедр, високоякісні зображення натуральних препаратів з простими схемами і текстовими поясненнями).

Мета дослідження - вивчення впливу мультимедійних технологій на засвоєність студентами 1 і 2-го курсу медичного факультету навчального матеріалу передбаченого програмою згідно з кредитно - модульною системою навчання.

Основна частина. Разом з використанням слайдів, навчальних кіно- та відеофільмів, телебачення, нам представляється одним з найбільш ефективних прийомів вживання комп'ютерної програми PowerPoint для виразнішої подачі текстового, графічного і фотографічного матеріалу, як для лекційного матеріалу, так і для практичних занять. Використання прийомів анімації для роз'яснення складних гісто-фізіологічних явищ, таких як, наприклад, імплантація плодового яйця та диференціювання зародкових листків, різних технологічних ефектів: напливи, поява, обертання і інші, "оживляючих" відеообраз, здатне істотно підвищити сприйняття та засвоєння матеріалу. Програма дозволяє розвантажити складні класифікації, зробивши подачу ознак поступовою; продемонструвати ультраструктурні особливості клітин в порівняльному аспекті в будь-яких комбінаціях. Наш досвід подібної переробки лекційного матеріалу і матеріалу для практичних занять показав, що дана форма демонстрації матеріалу є найбільш ефективною: вона полегшує розуміння найбільш складних розділів і викликає живий інтерес.

Нами проаналізовано дві групи студентів по 50 чоловік. Студенти 1 -ої групи систематично займалися в комп'ютерному класі з наданою нами базою мультимедійного матеріалу для підготовки до занять. 2-а група студентів не відвідувала комп'ютерний клас, а готувалася до занять і модулів використовуючи лише підручники, конспекти лекцій і практичних занять, набори мікропрепаратів. Оцінка знань проводилася в однакових умовах для обох груп студентів на модулі в два етапи: оцінка теоретичної підготовки - комп'ютерний тестовий контроль знань і письмова робота, оцінка практичних навичок - діагностика мікропрепаратів і електронограм.

За підсумками аналізу встановлено, що студенти 1-ої групи мали лише категорії А (72 %) і В (28 %), тоді як лише 2 студенти з 2-ої групи увійшли до категорії А, а це 4%, в категорію В -12%, в категорію 3 - 68%, D - 8%, E - 8%, Fx - 4%. При цьому показники теоретичної і практичної підготовки 2 - ї групи були однаково нижче чим в 1 -ій.

Створена нами база мультимедійних презентацій для самостійної роботи студентів з елементами самоконтролю дозволяє студентам більш плідно готуватися до практичних занять і модулів, та підвищувати свій рівень підготовки для реалізації отриманих знань на подальших етапах навчання і в клінічній практиці.

Висновки.

1. Вдосконалення методів навчання і контролю, впровадження нових технологій, створення сучасних програм різних рівнів освіти і відповідно нових навчальних посібників і атласів нового комп'ютерного типу є реальними шляхами до вдосконалення підготовки студентів в системі безперервної медичної освіти.

2. Створення мультимедійних комплексів по темах дозволяє кожному студенту використовувати CD для вивчення препаратів поза кафедрою. Немає необхідності забезпечувати студента мікроскопом і гістологічними препаратами.
3. Підвищення показників успішності безпосередньо залежить від наглядності і легкості сприйняття матеріалу.

Література

1. Геворкян Б. Н. Болонский процесс и сотрудничество в области обеспечения качества образования: опыт Российской Федерации / Геворкян Е. Н., Мотова Г. Н. // Вопросы образования. — 2005. — № 4. — С. 25—29.
2. Лукичев Г. А. Болонский процесс формирует новую модель образования / Лукичев Г. А. // Поиск. — 2004. — № 22 (784). -С. 98-108.
3. «Мягкий путь» вхождения российских ВУЗов в Болонский процесс. - М.: ОЛМА - ПРЕС, 2005. - 352 с.

УДК 378. 4. 477. 64

Сіліна Т. М., Куц О. Г., Лісничка А. М., Єремїна А. К., Савїтон В. Д.

ЗАБЕЗПЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Запорізький державний медичний університет

Впровадження організації занять передбачає різноманітні варіанти учбової діяльності студентів, дозволяє виключити елементи суб'єктивізму при оцінюванні знань, уніфікує викладання матеріалу. Зростання об'єму самостійної роботи дозволяє студентам максимально розкрити творчий потенціал, що є могутнім стимулом для навчання. Створена ситуація творчого, пізнавального засвоєння знань тісним чином пов'язана з навчанням студентів. Широке впровадження в процесі навчання сучасних інформаційних технологій, дистанційних форм навчання сприяє найбільш продуктивному засвоєнню знань, дозволяє розвивати розумові та творчі здібності студентів.

Ключові слова: кредитно-модульна система, учбова діяльність студентів, самостійна робота студентів.

Применяемая организация занятий предусматривает разнообразные варианты учебной деятельности студентов, позволяет исключить элементы субъективизма при оценивании знаний студентов, унифицирует изложение материала. Увеличение объема самостоятельной работы студента позволяет студенту максимально раскрыть творческий потенциал, что является мощным стимулом для обучения. Создаваемая ситуация творческого, познавательного усвоения знаний тесным образом связана с обучением студентов. Широкое внедрение в процесс образования современных информационных технологий, дистанционных форм обучения способствует наиболее продуктивному усвоению знаний, позволяет развивать умственные и творческие способности студентов.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, учебная деятельность студентов, самостоятельная работа студентов.

The organization of practical classes suggests different variants of student practical activity. It allows to exclude some subjectivism in estimation of student knowledge, to unify the presentation of teaching material. The increase of the volume of independent work enables the students to develop their creative potential in maximum, the former being the great stimulus for education. Thus, the situation of creative, cognitive

mastering of knowledge arises which is closely connected with the education of students. Wide introduction of modern, informational technologies into the education process helps to assimilate knowledge more productively allows the students to develop their mental * & creative abilities.

Key words: credit-module system, student practical activity, estimation of student knowledge.

Впровадження принципів кредитно-модульної системи передбачає розробку цілого комплексу заходів реформуванню медичної галузі в Україні згідно європейських стандартів, і в першу чергу зростання вимог що до якості вищої медичної освіти [1]. Вона розглядається здебільшого як сукупність якості освітнього середовища, якості реалізації освітнього процесу та якості результатів освітнього процесу. Ці чинники і покладені в основу удосконалення викладання предмету мікробіології, вірусології, імунології згідно новітнім методологічним технологіям.

Набутий досвід застосування кредитно-модульної системи навчання показує, що використання модульного підходу до організації навчального процесу сприяє його інтенсифікації, систематизації засвоєння студентами навчального матеріалу посиленню мотивації та відповідальності студентів за результати навчальної діяльності, забезпеченню відповідних умов для вивчення програмного матеріалу та підготовки до контролю знань [2, 3].

З 2006 року кафедра мікробіології, вірусології, імунології ЗДМУ перейшла на кредитно-модульну організацію учбового процесу, що обумовило необхідність проведення ряду організаційних і методичних заходів на кафедрі. Дисципліна була структурована на модулі та визначена їх кількість (два) і об'єм. Розроблено адаптовану робочу програму, згідно типовій, як відповідає кінцевій меті вивчення дисципліни. Для кожного заняття висвітлена загальна і конкретна мета навчання, створені методичні вказівки для студентів, встановлені форми контролю знань студентів на кожному занятті, перелік теоретичних питань і практичних навичок для поточного і підсумкового модульного контролю. Викладання мікробіології, вірусології імунології націлене на здобуття студентами знань з біологічних властивостей збудників інфекційних захворювань, факторів патогенезу, проведення лабораторної діагностики, закономірностей формування імунітету і запобігання захворювань інфекційними хворобами. Отриманні знання та навички допомагають формуванню у студентів клінічного мислення - вміння використовувати здобуті знання при вивченні наступної клінічної дисципліни - інфекційні хвороби.

Одним із головних компонентів кредитно-модульної системи викладання на кафедрі є зростання відсотку самостійної роботи студентів при відсутності екзаменаційної сесії. Відміна іспитів сприяє зростанню мотивації студентів до систематичної підготовки до практичних занять, тому провідна роль оцінки навичок та знань студентів залежить від викладача. Такий підхід повинен змінити традиційне уявлення викладачів що до організації та проведенню лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів. Тому актуальним є питання якості проведення практичних занять, формах та засобах оцінки роботи студентів.

Попов О. Г., Десятський В. В., Кошельник О. Л., Ославська Т. М., Горовенко В. І. НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	115
Посахова К. А., Олецьук О. М., Мосейчук І. П., Цицюра Р. І., Черняшова В. В., Шевчук О. О., Вольська А. С., Яремчук О. З. ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЗА ПРОГРАМОЮ MOODLE ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ.....	117
Проніна О. М., Половик О. Ю., Скрипніков М. С., Данильченко С. І., Білич А. М. ПРИНЦИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА У КРЕДИТНО-МОДУЛЬНІЙ СИСТЕМІ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СКЛАДНИКІВ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	118
Протченко П. З., Головатюк О. Д., Грузевський О. А., Кольцова І. Г. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ.....	119
Ройко Н. В., Новосельцева Т. В., Черняк В. В., Ніколенко Л. Г., Проскурня С. А., Сидоренко І. І. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ: ДОСЯГНЕННЯ ТА НЕДОЛІКИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ.....	120
Рудень В. В., Москвяк Є. Й., Кривко Ю. Я. ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ “КЕЙС-МЕТОД” (CASE STUDY) ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ НА КАФЕДРІ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ЕКОНОМІКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО.....	122
Сидоренко М. М., Троянський В. А. ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ: ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	125
Сирцов В. К., Федосєєва О. В., Євтушенко В. М. НОВИЙ ОСВІТНІЙ СТАНДАРТ МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ГІСТОЛОГІЇ ЗГІДНО З КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ.....	127
Сіліна Т. М., Куц О. Г., Лісничка А. М., Єреміна А. К., Сепітон В. Д. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ.....	128
Сливко Е. І., Іванченко О. З., Мельнікова О. З. РОЛЬ МОТИВАЦІЇ І ПРОБЛЕМНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ “МЕДИЧНОЇ І БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ” ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	129
Слободян Н. Є., Даньчак О. В. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З ФАРМАКОЛОГІЇ.....	130
Таралло В. Л., Кардаш В. Е., Ревенко Ж. А., Білик І. С., Понцак С. І., Навчук І. В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ НА 4 КУРСІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ДОСВІД ІНТЕГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР.....	131
Ульянцєва О. А., Арнаутова Л. В. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ У РАМКАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	133
Філімонов В. І., Степанова Н. В., Бессараб Г. І., Мирна А. І. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ ЯК СКЛАДОВА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ.....	134
Філоненко М. М. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ НАВЧАННЯ.....	135
Флекей П. П., Киричок О. М., Ремінецький Б. Я., Ющак В. М., Говда Р. В. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ З СВІТОВИМ ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ.....	137
Хара М. Р., Файфура В. В., Бондаренко Ю. І., Дзига С. В., Чарнош С. М., Сатурська Г. С., Усинський Р. С., Пелих В. Є., Дорохіна А. М. ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО БАНКУ ТЕСТІВ МНОЖИННОГО ВИБОРУ.....	138